

شماره ۴۷۷۷۲
تاریخ ۸۹/۲/۱۲
پست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و امور پزشکی

رئیس/سرپرست محترم دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لهریز

باسلام و تحیات

پیرو بخشنامه شماره ۲/۵۹۴۲۷/س مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲ موضوع آیین نامه «مرکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» و با توجه به بند «ج» ماده ۴ آیین نامه مذکور، بدینوسیله استانداردها، تعرفه و آیین نامه نظارتی «مامای همراه» (DOULA) جهت استحضار و دستور اقدام مقتضی به شرح ذیل تعیین می گردد:

۱) استانداردهای «مامای همراه» (DOULA):

الف) «مامای همراه» مامایی است که به عنوان همراه در صورت تمایل و به انتخاب مادر از ابتدای بارداری تا زایمان و پس از زایمان، انجام وظیفه می نماید.

ب) مامای همراه می بایست در یکی از مراکز رسمی مشاوره و ارائه خدمات مامایی، ثبت نام نماید.

ج) برای مامای همراه، داشتن گواهی گذراندن دوره های آموزشی ۶۰ ساعته آمادگی برای زایمان و روشهای کاهش درد الزامی است (نامه شماره ۲/۱۴۱۰۵۷ ب مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۳ دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس).

د) استانداردهای مدت زمان لیبر و زایمان:

مرحله زایمان	مدت زمان در مادران نخست زا	مدت زمان در مادران چند زا
فاز نهفته مرحله اول	متوسط ۱۴ ساعت	متوسط ۱۰ ساعت
فاز فعال مرحله اول	متوسط ۶ ساعت	متوسط ۴ ساعت
مرحله دوم	متوسط ۵۰ دقیقه	متوسط ۲۰ دقیقه
مرحله سوم	متوسط ۱۵ دقیقه	متوسط ۱۵ دقیقه
مرحله چهارم	متوسط ۲ ساعت	متوسط ۲ ساعت

ه) مامایی که به عنوان «همراه مادر» انتخاب می شود، باید همه روزه و در همه ساعات شبانه روز تا ۲ ساعت پس از زایمان، در دسترس باشد.

و) مامای همراه نمی تواند نقش عامل زایمان را ایفا نماید و اجازه هیچگونه مداخله بالینی در روند لیبر، زایمان و پس از آن را ندارد. مامای همراه تنها حمایت فیزیکی، روحی و روانی از مادران را به عهده دارد.

شماره ۳۷۲۷۰
تاریخ ۸۹/۲/۲۲
پست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

(و) شرح وظائف «مامای همراه»:

۱. شرکت در کلاس های آمادگی برای زایمان همراه با مادر.
 ۲. حضور در منزل در فاز نهفته زایمان.
 ۳. حضور در اتاق لیبر و زایمان بیمارستان.
 ۴. استفاده از انواع روش های غیر دارویی کاهش درد هنگام زایمان مانند: ماساژ، آروماتراپی، تن آرامی، تکنیک های تنفس، طب فشاری، تغییر وضعیت ها در لیبر و زایمان، موسیقی درمانی، سرما و گرما درمانی، غوطه وری در آب، استفاده از دستگاه TENS براساس سیاست های بیمارستان.
 ۵. همراهی مادر پس از زایمان مطابق دستورالعمل «راهنمای بالینی زایمان طبیعی و روش های کاهش درد» مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
 ۶. کمک به مادر در خصوص مراقبت از نوزاد و شیردهی موفق (این خدمت جزء شرح وظایف بند (۵) این بخشنامه می باشد و هزینه جداگانه ای قابل دریافت نمی باشد).
- (۲) تعرفه خدمات «مامای همراه» با توجه به بند (۱۵) ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس تصویبنامه شماره ۲۶۵۴۶/ت/۳۵۳۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۹ هیات محترم وزیران، به شرح ذیل تعیین می گردد:
- الف) تعرفه حضور در کلاس های آمادگی برای زایمان برای هر جلسه (۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای) به طور گلوبال معادل یک ویزیت پزشک عمومی در بخش غیردولتی، تعیین می گردد.
- ب) تعرفه حضور در منزل برای فاز نهفته زایمان (برای هر تعداد ساعت ارائه خدمت) به طور گلوبال معادل ۲ ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی تعیین می گردد.
- ج) تعرفه حضور در اتاق لیبر (یا توجه به شرح وظایف فوق الذکر)، به شرح ذیل تعیین می گردد:
- ج-۱) هشت ساعت اول به ازای هر ساعت به طور گلوبال معادل یک ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی.
 - ج-۲) پس از هشت ساعت به ازای هر ساعت به طور گلوبال معادل دو ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی.
 - د) تعرفه (۲) ساعت اول پس از زایمان (به منظور مراقبت از مادر، نوزاد و آموزش شیردهی) به طور گلوبال معادل دو ویزیت پزشک عمومی در بخش غیردولتی.
- (۳) مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی می بایست حداقل ۸۰٪ تعرفه مربوطه در هر یک از موارد چهارگانه فوق الذکر را به عنوان حق الزحمه ارائه خدمت به «مامای همراه» پرداخت نمایند.
- (۴) نظارت بر فعالیت و خدمات «مامای همراه» در طول فرایند ارائه خدمت، به شرح ذیل تعیین می گردد:

شماره ۴۷۷۲
تاریخ ۸۹/۲/۱۲
پست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- الف) کلیه مراکز درمانی دولتی و غیردولتی مکلفند امکان حضور فعال «مامای همراه» در اتاق لیبر و زایمان را در طول فرایند (از زمان پذیرش تا ۲ ساعت پس از زایمان) فراهم نمایند.
- ب) «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» موظفند وسایل مصرفی جهت استفاده «مامای همراه» در اتاق لیبر و زایمان را فراهم نمایند. هزینه مربوط به این وسایل به صورت جداگانه از مادران قابل دریافت نمی باشد.
- ب) معاونت درمان دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور مکلفند بر کلیه مفاد این بخشنامه، نظارت فعال نمایند.
- ج) «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» مکلفند نسبت به تشکیل پرونده برای مادر و «مامای همراه» و ثبت مستندات مربوط به کلیه اقدامات و خدمات ارائه شده، اقدام نمایند. نظارت بر کیفیت این خدمات بر عهده مراکز مربوطه می باشد و هر گونه تخلف یا قصور مامای همراه، تخلف این مراکز محسوب می گردد و مسئول فنی مراکز یادشده در مقابل مراجع قانونی و ناظر، پاسخگو می باشند.
- د) هرگونه رابطه مالی میان مادر و «مامای همراه» تخلف محسوب می گردد و مادران می بایست تعرفه های ابلاغی را صرفاً به «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» پرداخت نمایند. مراکز باید در قبال اخذ وجوه مربوطه، برگه گواهی دریافت وجه ممهور به مهر مرکز را به مادران ارائه نمایند.
- ه) مراکز درمانی در کلیه بخش های دولتی و غیردولتی مکلفند خلاصه ای از وضعیت بستری در لیبر و زایمان را در اختیار این مراکز قرار دهد. مبنای محاسبه تعرفه بند های (ج) و (د) براساس وضعیت مستند پذیرش بیمار در مراکز درمانی می باشد.
- و) «مامای همراه» نمی تواند همزمان به دو مادر ارائه خدمت نماید.
- ز) مامای شاغل در کلیه مراکز و موسسات بهداشتی و درمانی در ساعات موظف کاری، نمی تواند به عنوان «مامای همراه» انجام وظیفه نماید.
- ح) مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی مکلفند علاوه بر «مامای همراه»، مامای همراه دیگری را به عنوان جایگزین به مادران معرفی نمایند تا دسترسی مادران در کلیه شرایط، فراهم گردد.
- ط) انتخاب مرکز درمانی جهت انجام زایمان به عهده مادران می باشد و «مامای همراه» و یا مراکز مربوطه نمی توانند در این انتخاب دخالت نمایند.

دکتر وحید دستجردی
وزیر